

TJ PARAMO Pardubice – střípky z historie

V roce 2016 se slaví ve Svítkově 105 let kopané. Podívejme se do historie našeho klubu v jeho počátcích.

Prvopočátky kopané ve Svítkově se datují do roku 1908. Jedenáctka svítkovských hráčů pod vedením Josefa Kaválka odehrála první historický mač na Těšíkově louce pod Klapkovou hospodou a dostala nakládačku od S.K. Pardubic 21:0. V roce 1910 za předsednictví Fr.Kopeckého a Fr.Kalouska byl založen sportovní klub S.K. Svítkov. Mužstvo sehrálo první zápas s S.K.Čechii Pardubice se zaznamenaným vítězstvím 2:0. Mimo Těšíkovou louku hrají svítkovští i na tzv. Pišově pašti a v Kramářově dubině.

Až rok 1911 přináší kýžený vstup do organizovaných soutěží a tento rok je tedy brán jako oficiální počátek našeho oddílu. V roce 1910 vznikl v Lánech na Důlku organizovaný spolek fotbalistů pod místním DTJ. Pro nedostatek hráčů se oba tábory domluvily a sloučily v jeden klub ve Svítkově. Za předsednictví V. Dlabala se klub přihlásil do českého svazu. Ustavila se dokonce 2 družstva pod vedením Jos.Kaválka a Čeňka Kopeckého, která dosahovala slušných výsledků a získávala stále více členů. A tak těsně před I. světovou válkou hráli v mužstvu plejeři jako Č. Matura, V. Bartoň, Štrébl, F. Benák, Jos. Skala, Jar. Rejnek, Karel Strejček, V. Divecký, J. Koťátko. Mužstvo bylo velmi obávaným soupeřem a tak v roce 1913 se střetlo s tehdy zdaleka nejlepším celkem na Pardubicku – S.K. Pardubice. Prohra s prvotřídním soupeřem 1:5 však nikdy nemrzela...

Světová válka přerušila sportovní činnost nejen našeho oddílu. Až 28. července 1919 za předsedy J. Peška a výboru složeného z pánů J. Musila, Pařízka, Pilaře, Poláčka a Pánka zahajuje S.K.Svítkov opět činnost. Po zřízení nového hřiště na místě nynější školy se ujímá vedení klubu Lad. Zima a Kopečný se sekretářem Kalouskem. 7. září 1919 se hraje zahajovací zápas se Slovanem Pardubice s výsledkem 2:2.

Činnost mužstva se slibně rozvíjí, mužstvo hraje s celky Hradce Králové

a Dvora Králové (zde vítězství 2:1) a je zařazeno do I. A. třídy. V roce 1921 Svítkov dobývá svou první velkou trofej – putovní sochu Krále Jiřího. Rok 1922 má pro oddíl ve Svítkově mimořádný význam. Devět hráčů Svítkova reprezentovalo v mezižupním zápase v Mostě, kde náš výběr zvítězil 3:0. Bohužel, hned poté dochází z finančních důvodů k likvidaci klubu, ale prakticky vzápětí je týž rok ustaven nový spolek pod názvem A.F.K. Svítkov – Pardubice II. Nový spolek nezastraší ani výpověď z pronajatého hřiště kvůli plánované výstavbě školy. 15. července 1923 najímá klub od pánů Velinského a Sirůčka pozemek v centru obce a je zřízeno hřiště sloužící fotbalistům téměř čtvrtstoletí...

Svítkov, který je členem fotbalové Unie, byl zařazen do I.A. třídy Východočeské župy, ve které si vedl velmi zdatně. Zasloužil si obdiv zejména v pohárové soutěži, když se při účasti sto klubů probojoval až do finále, kde podlehl výbornému SK Náchod 2:1.

V roce 1925 nastává velká reorganizace fotbalového hnutí. Svítkov odchází z Unie do Svazu fotbalu a je přidělen do II.třídy. Hned v prvním roce soutěž vyhrává a postupuje do I.B třídy. Úspěšné sezony završuje Svítkov v roce 1928 vítězstvím a postupem do I.A třídy. V této třídě hraje úspěšně. První dvacetiletí fotbalu završuje tým v roce 1929 vítězstvím v turnaji o Pohar pana Bašeho (následující rok

1. Mužstvo 1911. 2. Pohárový zápas Svitkov-Náchod v r. 1920. 3. Mužstvo 1921. 4. Házená 1921. 5. Mužstvo 1925. 6. Vítězové „Bašova poháru“ r. 1927. 7. Vítězové „Bašova poháru“ r. 1930. 8. Juntoři 1932.

již vítězství neobhájil). O tom, že svítkovský fotbal má v této době vysokou prestiž, svědčí zápasy s AC Spartou Praha, která přijela se slavnými hráči Klenovcem, Moudrým, Jiranem, Landsmannem, Mrázkem, Pavlínem, Polednou a zvítězila 5:2 (branky za náš tým Josef Nadrchal) a následně s S.K.Slavii Praha (těsná prohra 2:1).

Zde končí první etapa svítkovské kopané. O další historii sportu ve Svítkově si povíme příště.

*Mgr.Zdeněk Klimpl,
předseda TJ PARAMO Pardubice z.s.*

TJ PARAMO Pardubice – střípky z historie II.

Sport ve Svítkově v meziválečném období nebyl jen fotbal. Pod hlavičkou AFK Svítkov bojovali i další sportovci. Dnes se zaměříme na začátky lehké atletiky ve Svítkově. Ta v roce 1941 slavila deset let činnosti, ale počátky atletiky lze u nás vystopovat již dříve.

Jak řekl pamětník – „po Velké válce nebylo druhé obce, která by se mohla pochlubit tak velkou sportovní tradicí jako Svítkov a co více, rozmanitostí provozovaných sportů“. Jeden z nich je lehká atletika.

Po válce začal tehdejší SK Svítkov pořádat každoroční klubové slavnosti a na zpestření programu se pořádaly běžecké závody. Pravidelnými účastníky na stupních vítězů byli pánové B. Kasal a J. Tatiček. Přibývaly i další disciplíny – 100 m, koule, skok vysoký aj. Sportovalo se živelně, bez tréninků. Až v roce 1922, kdy se ve Svítkově ustavila juniorka, začali se tito mladí fotbalisté věnovat i atletice – mezi výrazné atlety se zařadili A. Kalousek, F. a J. Konečný, K. Líbal a J. Petrář. Po jejich odchodu z juniorky však nebylo dalších následovníků. V roce 1925 pod hlavičkou Svítkova startoval na dlouhých tratích F. Funk, který však v roce 1926 zemřel.

Další zájem o atletiku se mezi fotbalisty objevil až v roce 1930. Pánové J. Prošek, V. Petrář, St. Rejř, dále Martinec, Cejnar, Krpata, Melichar aj. každou neděli bojovali v technických disciplínách na hřišti U Havránků o přebor Svítkova. V bězích na silnici do Srnojed či na staré cestě do Rosic dominoval V. Petrář. Tyto chlapce však nezajímala jen atletika a fotbal. Házená, stolní tenis, volejbal, ragby i golf nebyly Svítkovákům neznámy.

Proto rozhodl jeden ze zakladatelů svítkovského sportu Josef Prošek (v té době správce Kinského velkostatku v Chocni) o ustavení atletického týmu. Všichni atleti začali dále pěstovat hokej a tak byl v roce 1931 založen při AFK Svítkov odbor lehké atletiky a zimních sportů.

Po dobu 5 let byl Svítkov první obcí na Východě Čech, která měla atletický oddíl a bojoval proti atletům Pardubic, Kolína, Přelouče, Chlumce, Hradce Králové, Litomyšle. Naši atleti reprezentovali i v jednorázových akcích (3. místo na čtyřmarchi v Kolíně za Kolínem a Českým Brodem; na Střeodoškolských hrách v Praze – Petrář, Melichar, Chlebný, Marek; výcho-

dočeský okrsek reprezentovali Petrář, Martinec, Chlebný). Několikerými přeborníky východočeského okrsku byli Dušek, Chlebný, Martinec, štafeta 4x100 m. Atletické podniky za účasti významných sportovců té doby pořádal ve Svítkově i náš klub. Populární byl zejména lesní běh, jehož vítězem byl ing. Hron z VS Praha.

V roce 1936 dolehla hospodářská krize i na svítkovské atlety. Mnozí byli bez zaměstnání, nebyly prostředky na provozování sportu. A tak po ustavení atletického oddílu v Semtíně přestoupil celý atletický oddíl AFK do tohoto klubu, kde po tři roky byl základem Explosie. Ve Svítkově se však na atletiku nezapomnělo. V roce 1938 byl opět ustaven atletický odbor při AFK Svítkov, který se rychle zařadil mezi nejaktivnější a nejpilnější na českém východě. V té době se na vzestupu naší atletiky podíleli Martinec, Melichar, Voženílek, F. Novák s mladíky Horákem, Vomáčkou, Tomáškem, Cibulkou, Spalem, Adámkem, Novákem O. a J. a dalšími. Atletika tak měla své pevné místo ve svítkovském sportu.

*Mgr. Zdeněk Klimpl,
předseda TJ Paramo*

1. Rekordman Dr. Fišer mezi Svítkováky. 2. Start k běhu Hronov—Náchod. 3. Atleti S. K. Hradec Králové ve Svítkově. 4. Svítkovští v Přelouči. 5. Zájezd do Chlumce n. Cidl. 6. Atleti Stadionu Pardubice se Svítkovskými. 7. Rekordman ing. Hron mezi Svítkováky. 8. Zimní běh ve Svítkově. 9. Svítkovští atleti v r. 1940.

Tělovýchova ve Svítkově – střípky z historie III.

V tomto článku se zaměříme na další sportovní odvětví, ve Svítkově velmi populární. Jedná se o lední hokej, tzv. „kanada“, jehož prvopočátky sahají do roku 1928. Vzhledem k tomu, že mládež měla své povinnosti ve škole, nemohl se tento sport zpočátku rozvíjet, jak by si naše omladina přála. Prakticky se navíc mohlo sportovat pouze o zimních prázdninách. V roce 1928 však školu a učení opustilo několik hochů, aby se věnovali svému praktickému povolání. Vášně k hokeji pak zvítězila nad ostatními sportovními odvětvími. První hrací plochou byly krátce zatopená luka (pod Sikáčkovými a jinde), ale v brzké době již přenesli nadšenci své působiště na „Starák“ - staré labské řečiště známé svojí hloubkou, kde se začal doopravdy trénovat „hockey“. Hrál a střílelo se dřevěným pukem na tehdejšího prvního brankáře Jožku Výborného, zvaného „Cinta“ - branku tvořily dva kameny. Později již byl k dispozici gumový touš a další hru mohlo zarazit pouze zmizení puku v ledové díře nebo nebezpečí v podobě statkáře pana Motyčky, který nelibě nesl likvidaci vrbových větví pro účely výroby hokejek. Také v rodinách se borci dočkali „chvalozpěvů“ za utržené „kramfleky“ a rozmáchané nohavice. V té době se hrálo pouze mezi místními a ti ovšem chtěli změřit své síly se soupeři z okolí. Proto se usilovně sháněla odpovídající výstroj a výzbroj.

Prvním Svítkovákem, který začal s tímto sportem, byl Jarda Petrání, kterého pak následovali Kalina, Krpata, Prošek, Němec B., Martinec, Melichar, Dušek, Cejnar F., Jílek, Medek, Pospíšil, Divecký atd. Právě hokejové hole měl Kalina a Franta Melichar, který také zhotovil první puk. Běžel rok 1931, který je považován za začátek éry hokeje ve Svítkově.

V historii našeho hokeje pak je nasmazatelně zapsán první oficiální zápas. 24. prosince 1932 zvítězil v poměru 7:0 Svítkov nad moravským S.K., a to přesto, že soupeř byl již vybaven pravými bruslemi, zatímco naši borci měli na nohou pouze tzv. kolumbusky. Hned po tomto úspěchu se hokejisté rozhodli vstoupit do A.F.K. Svítkov a za usilovné práce pánů J. Proška a F. Zörklera byl vytvořen samostatný

odbor. Již pod hlavičkou A.F.K. nastoupili naši hráči 19. ledna 1933 v Hradci Králové proti tamnímu B.K. Zápas skončil nerozhodně 1:1. V té době hráči hráli na bruslích vlastní výroby, stejně tak s imitacemi pravých hokejek – na výrobě se podíleli zejména F. Novák a K. Jelínek. Již v další sezóně však se podařilo zajistit originální sportovní vybavení pro celé mužstvo. Po tomto významném zápase byl ustaven výbor odboru ve složení Cibulka, Kříž, Martinec, Melichar, Němec B., Novák F., Prošek, Zörkler, Krpata a Skoupý – vesměs zakládající členové a hráči ledního hokeje.

V roce 1933 náš tým zasáhl poprvé do mistrovství v Kolíně, kde jsme obsadili druhé místo za LTC Pardubice, před AFK Kolín. Po tomto mistrovskému debutu nabylo naše mužstvo sebevědomé a s výjimkou LTC Pardubice nebylo celku, který by nad námi přesvědčivě zvítězil. Města Choceň, Dvůr Králové, Hradec Králové, Častolovice, Přelouč, Chrudim, Jaroměř, Čáslav a další hostila svítkováky a obdivovala se jejich hře. Ovšem až v roce 1935 se hrál první oficiální zápas ve Svítkově na „Staráku“ – II. mužstvo LTC Pardubice se muselo spokojit s remízou 1:1.

Další výrazné úspěchy přinesly roky 1937-1938. AFK Svítkov zahajoval svou činnost na vlastním kluzišti u Havránek a mužstvo ve složení Výborný, Kříž, Stodola, Vašák, F. Dvořák, Cejnar O., Němec J., Hajný, Kučera, Kafka, Musil, Němec B. vyhrálo svůj okrsek, potom i všechna kvalifikační utkání v boji o divizi. Jen shodou náhod Svítkov

nevyhrál titul v divizi, když porazil Hlinsko, Poličku, Jaroměř a podlehl pouze pražskému Meteoru VIII.

Rok 1939-1940 byl z pohledu klubu rovněž úspěšný - mužstvo skončilo v soutěži třetí, ale za zmínku stojí hostování třetího nejlepšího mužstva Čech HO Karlín, který přijel s největšími borci té doby. Utkání doprovázela i nevídaná krasobruslařská show chrudimských a pražských krasobruslařů, kteří bojovali i v reprezentaci naší země.

V jubilejním roce 1940-1941 skončilo naše mužstvo opět třetí. Zápasem sezóny však bylo utkání s nejlepším celkem oblasti LTC Pardubice, které po vynikajícím hokeji skončilo remízou 5:5.

V této sezóně se však již podařilo vybudovat i dorostenecké mužstvo, které vyhrálo první kolo mistrovství, ve druhém pak podlehl vyspělejšímu celku Poličky.

Jak je vidět – lední hokej si vydobyl pevné místo ve svítkovském sportu. Mimo výše jmenovaných hráčů a funkcionářů pak nesmíme zapomenout i další, kteří se nemalou měrou podíleli na úspěších svítkovského sportu – J. Kaválek, Pícek, Havránek, Černík, Třešňák, Tezner, Řehák, Bízek aj.

Z doby počátků hokejového dění, ale i ostatních sportů mohou naši sportovní přátelé vidět poháry a další artefakty v sídle Tělovýchovné jednoty PARAMO Pardubice z.s.v ulici Josefa Poppera 18 – klubu Bylanka.

*Mgr. Zdeněk Klimpl,
předseda TJ Paramo*

TJ PARAMO Pardubice – střípky z historie IV.

Sportoviště z pohledu generací

Historicky nejpopulárnějším sportem je u nás bezesporu fotbal a k fotbalu patří také hřiště. Nelze nezmínit, že podhoubím pro fotbal býval kdysi každý volný plácek ve vsi. Nicméně první oficiální hřiště bylo umístěno na pozemku dnešní školy a muselo její výstavbě ustoupit. V letech 1923 – 1948 pak hrávaly naše oddíly na pronajatém pozemku od pánů Sirůčka a Velinského. Na Silvestra roku 1947 se, díky mladým, všestranně nadaným sportovcům, pánů Pětiokého a Klimpla, zrodila odvážná myšlenka založit nové univerzální hřiště. Mládenci za pomoci dalších nadšenců vykolíkovali prostor na obecním pozemku u hřbitova a začalo se s budováním nejen fotbalové hřiště, ale i atletické dráhy a dalších sektorů pro atletiku, antukových kurtů na volejbal, hlavní tribuny, zázemí sportoviště a brány borců, která sloužila jako hlavní vstup na stadion ze severovýchodního rohu.

Na konci 50. let byly vybudovány betonové stupně na východní části areálu pro rozšíření hlediště. Dne 3. dubna 1978 byl náš klub, díky nátlaku tehdejšího vedení města a stranických orgánů, nucen podstoupit stadion Automotoklubu České republiky a od té doby zde máme pouze užívací právo. Pokud na svítkovský stadion zavítáte nyní, zmiňované počátky vám připomene už jen fotbalová plocha. Atletická dráha zmizela pod plochodrážní plochou, původní hlavní tribuna byla přesunuta do zatáčky ke hřbitovu a betonové stupně na východní straně zakryla nová tribuna. V propadlišti dějin nenávratně zmizely i původní kabiny, atletické sektory, volejbalové hřiště i brána borců. Fotbal, přes veškeré společenské změny, ale žije dál, jen bývalé plácky nahradila multifunkční hřiště. Je samozřejmé, že naše mládež může hrát ve fotbalových oddílech nejen na PARAMU ale i v Popkovicích, ve Starých Čivčích

a v Lánech na Důlku.

I hokej míval ve Svítkově dlouholetou tradici, jenž trvala prakticky až do zániku přírodního kluziště. Původní hrací plocha – rameno Labe zvané „Starák“ – zmizela po regulaci toku u bývalého Motyčkova statku. Kluziště vybudované v roce 1937 pod restaurací U Havránků a spravované desítkami nadšenců z řad funkcionářů a sportovců (jen namátkou jmenujme pány Petráně, Martince, Kříže, Černíka, Němce) sloužilo téměř 50 let. Nyní na jeho místě navazuje na sportovní úspěchy hokejistů oddíl hokejbalu Svítkov Stars. Svítkovští hokejisté nastupovali zejména v Tesle Pardubice, kde dosáhli i významných sportovních úspěchů (jen namátkou Vachek, Haňka, Barta, klan Musilů, v Brně pak Nadrchal).

Atletika ve Svítkově zažívala úspěšná léta už v meziválečném a válečném období (sportovalo se na fotbalovém hřišti, dlouhé běhy samozřejmě v ulicích a na lesních cestách ve Svítkově a okolí) a po válce pak na novém stadionu. Po příchodu plochodrážníků naši atleti našli uplatnění v pardubických oddílech.

Odbíjená, po odchodu ze stadionu, začala hrát své soutěže na volejbalovém hřišti U Bylanky za starou sokolovnou. Zdejší kurty patří volejbalu i dnes, ovšem od roku 1991 jsou ve vlastnictví Sokola Svítkov. Oddíl volejbalu TJ PARAMO dlouhodobě, v řadách mládeže, hledá zájemce o tento sport, obdobně je na tom i oddíl Sokola Svítkov.

Rájem pro zimní radovánky býval ve Svítkově až do poloviny šedesátých let kopec zvaný „Klapčák“. Tam celé generace mladých začínaly s prvními krůčky na lyžích, na malém skokánku pak s prvními lyžařskými skoky. Sánkovaní na nejrůznějších prostředcích bylo samozřejmě hlavní disciplínou. Přítrž těmto aktivitám učinil posun

vlečky z PARAMA až za poslední domy v Přerovské ulici a následná výstavba nemovitostí na vrcholu kopce.

Sporty pod střechou – všestranná průprava dětí – byla směřována hlavně do Sokola, po jeho zákazu pak do oddílu základní tělesné výchovy – původní tělocvična Sokola je nyní obsazená autodílnou.

Hlavním místem pro další rozvoj pohybové průpravy se stal areál současné tělocvičny, jehož hlavní sál vznikl přestavbou bývalé restaurace. Po sanování dvorního traktu a výstavby malého sálu, začal tento prostor dostávat jasnější kontury. Nyní slouží jako zázemí pro tréninky i mistrovská utkání prakticky pro všechny sporty (kopaná, malá kopaná, volejbal, florbal, hokejbal, softbal, košíková, sportovní kulečnická, aerobik a jiné pohybové aktivity). Na venkovní dráze si můžete také zahrát petangue.

Další aktivity, jako stolní tenis a kulturistika, byly v průběhu let přemístěny do jiných lokalit. Dřívější sportovní akademie, utkání v boxu ale i veškeré společenské akce, jako byly plesy, hudební vystoupení a divadelní představení, pak probíhaly v restauraci U Klapků, která v současné době slouží jako privátní sportovní zařízení. Tolik tedy z historie míst na území Svítkova, kde se celé generace sportovců věnovaly a nadále věnují sportovním aktivitám.

*Mgr. Klimpl Zdeněk,
za TJ PARAMO*